

AKORDEON

Ročníková práce

Školní rok 2025/2026

Školní rok:	2025/2026
Autor:	Dominik Zouhar, IX.B
Konzultant:	Mgr. Oldřiška Hloušková

Obsah

Prohlášení.....	3
Poděkování.....	4
1.Úvod	5
2. Historie a vývoj	5
3. Konstrukce akordeonu	6
3.1 Diskantová část (pravá ruka)	6
3.2 Basová část (levá ruka)	7
3.3 Měch	7
3.4 Rejstříky.....	8
4. Typy akordeonů.....	8
4.1 Podle diskantu	8
4.2 Podle basů	9
4.3 Příbuzné nástroje	9
5. Akordeon v hudbě	9
6. Skladatelé a významní akordeonisté	10
6.1 Čeští skladatelé a současná akordeonová scéna v ČR.....	12
7. Zajímavosti o akordeonu.....	15
8. Závěr	16
9.Resumé	17
10.Literatura a Zdroje	18

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto ročníkovou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedené prameny.

V Krasové dne 23.5. 2026

Dominik Zouhar

Poděkování

Moc bych chtěl poděkovat svojí konzultantce Oldřišce Hlouškové za pomoc a rady při zpracování této práce. Dále také mojí paní učitelce na akordeon Janě Vybihalové v SZUŠ Blansko za poskytnutí velmi cenných informací při tvoření ročníkové práce. Také chci poděkovat svému bratru Danielu Zouharovi za pomoc při tvoření práce.

1. Úvod

Hudba mě provází už od malička a mým hlavním hudebním nástrojem je akordeon. K tomuto nástroji jsem se dostal díky svému otci, který na akordeon dříve hrál, a tím mě tento hudební nástroj uchvátil. Ve druhé třídě mě maminka přihlásila ke hře na akordeon do SZUŠ Blansko. Od té doby se akordeon stal nedílnou součástí mého života.

V minulém roce jsem se rozhodl, že bych chtěl pokračovat ve studiu hudby na konzervatoři. Od té doby se na tuto cestu pilně připravuji a postupně jsem zjistil, že akordeon není pouze lidový nástroj, jak si mnoho lidí myslí. Proto jsem si jako téma své ročníkové práce vybral tento zajímavý nástroj. Ve své práci bych vás rád seznámil také s tím, že akordeon má své místo i v klasické hudbě.

2. Historie a vývoj

Akordeon je měchový jazýčkový hudební nástroj patřící mezi dechové nástroje, u něhož vzniká zvuk prouděním vzduchu přes kovové jazýčky. Podle způsobu ovládání tónů se rozlišuje akordeon klávesový a knoflíkový, přičemž oba typy mohou být v diatonickém i chromatickém provedení. Přestože je akordeon považován za poměrně mladý nástroj, jeho vývoj navazuje na starší jazýčkové a měchové nástroje.

Za vzdáleného předchůdce akordeonu je považován čínský nástroj šeng, který využíval princip kovových jazýčků rozeznívaných proudem vzduchu. Za oficiální vznik akordeonu se považuje rok 1829, kdy vídeňský nástrojař Cyrill Demian získal patent na nástroj nazvaný „Accordion“. Tento nástroj byl vybaven měchem a tlačítky umožňujícími

Obr. 1 Akordeon Cyrila Demiana

vytváření akordů a sloužil především k doprovodu zpěvu a lidové hudby.

V průběhu 19. století se akordeon rychle rozšířil po Evropě díky své přenosnosti a univerzálnosti. Postupně vznikaly různé konstrukční typy, zejména diatonické

a chromatické akordeony, a dále varianty klávesové i knoflíkové. Významnými centry výroby se staly především Německo a Itálie. Technický vývoj nástroje vedl k rozšíření tónového rozsahu, zlepšení mechaniky a k ustálení basového systému.

Ve 20. století dosáhl akordeon širokého rozšíření a stal se běžnou součástí lidové, taneční i populární hudby. Současně se však postupně objevovaly snahy o jeho uplatnění v oblasti umělé, tedy klasické hudby. A to se i povedlo. Zdokonalením konstrukce a rozšířením výrazových možností umožnily vnímat akordeon jako nástroj schopný samostatné koncertní role.

3. Konstrukce akordeonu

Akordeon se dělí na dvě části, a to na diskantovou a basovou část, které jsou spojeny měchem. Diskantová se ovládá pravou rukou a basová rukou levou. Jak v diskantové, tak v basové části se nachází rejstříky, které mění barvu tónu a tím se dají napodobovat různé hudební nástroje (vyřazují a spouštějí jednotlivé hlasy, které se nachází pod každou klávesou, anebo knoflíkem).

3.1 Diskantová část (pravá ruka)

Diskant neboli melodická část slouží pro hru melodie pravou rukou. U klávesového (pianového) akordeonu se používá klaviatura běžného uspořádání jako na klavíru. U akordeonu knoflíkového jsou klávesy nahrazeny knoflíky seřazenými chromaticky do 3 až 5 řad. Většinou jsou 3 řady hlavní a 2 pomocné. Tím pádem mají tyto akordeony větší tónový rozsah a možnosti. Rozmístění tónů není jednotné, existuje mnoho systémů. Mezi ty nejpoužívanější patří: C-systém, B-systém a další evropské systémy, které se u nás ale nepoužívají.

Obr. 2 diskant knoflíkového akordeonu

3.2 Basová část (levá ruka)

Basová část se ovládá prsty levé ruky s výjimkou palce. Počet basů se může lišit. Malé nástroje mohou mít 48 až 72 basů a větší 80 až 120. Moderní koncertní nástroje mají kromě standartních 120 basů ještě melodické basy.

Basy jsou rozmístěny v několika řadách a to takto:

- 1. řada – pomocné basy
- 2. řada – základní basy (základní tóny)
- 3. řada – durové akordy (od základního tónu)
- 4. řada – mollové akordy (od základního tónu)
- 5. řada – dominantní septakordy (od základního tónu)
- 6. řada – zmenšené septakordy (od základního tónu)

Obr. 3 Basová část akordeonu

Standartní bas je nejběžnější, jeho nevýhodou však je, že neumožňuje hru melodií ve větším rozsahu a v původní notaci. Proto se u koncertních nástrojů vyskytuje melodický bas, na který se standartní basy dají přepnout pomocí konvertoru (přepínače).

Ten může mít dvojí uspořádání – předsazené a s konvertorem.

U starších nástrojů byly melodické basy předsazeny před standartní basy blíže k měchu, což bylo pro hru velice obtížné. Proto se v současné době používají basy s konvertorem. Tím má akordeon neomezené možnosti hry.

3.3 Měch

Měch je nejdůležitější část nástroje, neboť přivádí vzduch k jazýčkům, tudíž musí být neporušený, aby vzduch neunikal jinudy. Proto je vyrobený ze speciálního plátna. Rožky jsou chráněny před poškozením kovovými plíšky a hrany jsou speciálně vyztužené. Měch má podobnou funkci jako smyčec u smyčcových nástrojů. Jeho pohybem můžeme dělat dynamiku, akcenty a zvláštní nové měchové techniky jako je bellowshake (rychlý pohyb měchu podle délek not) a ricochetty (vytváření triol na tónů)

Obr. 4 měch akordeonu

3.4 Rejstříky

Rejstříky mění barvu tónu, a tak může akordeon napodobovat různé nástroje např: varhany, hoboje, klarinet ... Rejstříková mechanika je velmi složitá, barva se mění kombinací různých vlnových délek.

Obr.5 Rejstříky akordeonu

4. Typy akordeonů

4.1 Podle diskantu

- **Klávesový akordeon** – má klaviaturu jako na klavíru v rozsahu dvou až tří oktáv.
- **Knoflíkový akordeon** – má několik řad knoflíků (může mít rozsah 5 až 6 oktáv).

Obr. 5 Klávesový akordeon

Obr.6 Knoflíkový akordeon

4.2 Podle basů

- **Se standartními basy** – má dvě řady knoflíků se základními tóny v rozsahu jedné lomené oktávy a několika akordových řad
- **S melodickými basy** – umožňují hru základních tónů v několika oktávách

4.3 Příbuzné nástroje

- Bandoneon
- Heligonka
- Melodeon

Obr.7 Bandoneon

Obr.8 Heligonka

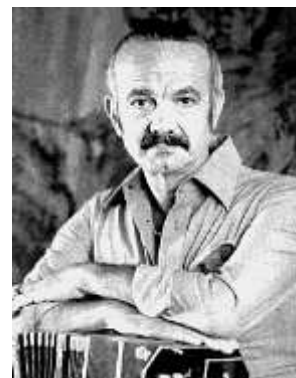
Obr.9 Melodeon

5. Akordeon v hudbě

Akordeon se dnes uplatňuje v mnoha hudebních stylech a žánrech. Původně byl spojován s lidovou hudbou, kde sloužil jako doprovodný nástroj. Postupně se rozšířil do taneční a populární hudby. Našel si také své místo i v klasické hudbě. Velkým zlomem uplatnění akordeonu v klasické hudbě bylo jeho zdokonalení ve 20. století. Díky rozšíření tónového rozsahu a zavedení nových chromatických a později i konvertorových systémů se výrazně rozšířily jeho hudební možnosti. Akordeon tak již nesloužil pouze jako doprovodný nástroj, ale začal být využíván jako sólový koncertní nástroj. Hudební skladatelé pro něj začali psát původní skladby a postupně se stal součástí klasické hudby i hudebního vzdělávání.

6. Skladatelé a významní akordeonisté

Ve 20. století začali někteří hudební skladatelé skládat přímo pro akordeon, a to pomohlo jeho rozšíření jak v klasické, tak moderní hudbě. Mezi významné hudební skladatele 20. století patří Astor Piazzola (argentinský hudební skladatel), který proslavil příbuzný nástroj Bandoneon a výrazně ovlivnil vnímání akordeonu ve vážné i populární hudbě. Astor Piazzola byl hlavně spojován s tangem, konkrétně vytvořil styl tango nuevo což je typ koncertního tanga. Ale zároveň:

Obr.11 Astor Piazzola

- Používal prvky klasické hudby (forma, harmonie).
- Pomohl dostat akordeonové nástroje blíže k „vážné“ hudbě.

Mezi jeho nejznámější skladby patří:

- Libertango
- Oblivion
- Adiós Nonino
- Aconcagua (koncert původně pro Bandoneon a orchestr)

Do seznamu skladatelů, kteří psali přímo pro akordeon, patří například Bogdan Dowlasz, jehož skladby jsou dodnes součástí koncertního repertoáru a využívají technické i výrazové možnosti nástroje. Dále také Franck Angelis, který se věnuje především klasické a moderní hudbě a jeho skladby jsou často hrány na koncertech a soutěžích. Píše i skladbičky pro menší děti.

Obr.12 Bogdan Dowlasz

Obr.13 Franck Angelis

Mezi jejich nejznámější skladby patří:

- Nocturne (Bogdan Dowlasz)
- Ballada (Bogdan Dowlasz)
- Hommage á Piazzolla (Franck Angelis)
- Impasse (Franck Angelis)

Z významných světových akordeonistů 21. století je to například Friedrich Lips, který se podílí na rozvoji moderní akordeonové školy. Dále Mika Väyrynen, jenž se zaměřuje na současnou klasickou a experimentální hudbu a rozšiřuje koncertní repertoár akordeonu.

Dále zde také patří Richard Galliano, který propojuje jazz, klasickou hudbu a francouzský šanson. Významnou osobností současné akordeonové scény je rovněž Ksenija Sidorova, která přispívá k popularizaci akordeonu v klasické hudbě a vystupuje s významnými orchestry po celém světě.

Dalším významným interpretem je Martynas Levickis, jenž kombinuje klasickou hudbu s moderními hudebními styly a podílí se na větším rozšíření akordeonu mezi mladší generací posluchačů. V oblasti současné klasické hudby je známý také Geir Draugsvoll, který se věnuje interpretaci moderních skladeb a spolupracuje se současnými skladateli.

Mezi významné akordeonisty 21. století patří:

- Friedrich Lips
- Mika Väyrynen
- Richard Galliano
- Ksenija Sidorova
- Martynas Levickis
- Geir Draugsvoll

6.1 Čeští skladatelé a současná akordeonová scéna v ČR.

V českém prostředí má akordeon dlouhou tradici zejména v lidové hudbě a doprovodu folkových souborů. Postupně si však našel svoje místo i v klasické hudbě. Mezi nejznámější skladatele pro akordeon patří Václav Trojan, který využíval akordeon ve filmové i koncertní hudbě a přispěl k jeho většímu prosazení v klasické hudbě.

Obr.14 Václav Trojan

Mezi jeho nejznámější skladby patří:

- Pohádky pro akordeon a orchestr
- Princ Bajaja
- Zřícená katedrála

V současnosti má akordeon v České republice významné postavení nejen v lidové a populární hudbě, ale hlavně v oblasti klasické a koncertní tvorby. Na rozvoji současné akordeonové scény se podílí řada interpretů, pedagogů a souborů, kteří přispívají k popularizaci nástroje u nás i v zahraničí.

Obr.15 Check accordion trio

Mezi významné české soubory patří Check Accordion trio, jehož členy jsou Michal Karban, Marie Čejnová a Markéta Laštovičková, která je nejen skvělou interpretkou, ale i skladatelkou pro akordeon. Tento soubor se věnuje koncertní činnosti hlavně v České republice, ale i v zahraničí.

Tím reprezentují vývoj akordeonu u nás a po celém světě. Všichni členové, studovali na národní Královské Akademii v dánském Odense pod vedením Jytte Von Rüden. Každoročně pořádají Kutnohorský týden akordeonu v Kutné Hoře, kde se snaží předávat své zkušenosti dál. Paní Jytte zde poskytuje mistrovské kurzy žáků konzervatoří. Minulý rok už podruhé byli na turné po Brazílii. Zde koncertovali ve městech jako je Sao Paulo, Rio de Janeiro atd. Turné vyvrcholilo v Sao Paulu v Theatro Municipal, kde je doprovodil orchestr Experimetal de Repertório. Na tomto koncertě zazněly i Pohádky pro akordeon a orchestr od Václava Trojana a premiéra skladby Chamammé brazilské skladatelky Catarina Domenici.

Významnou osobností české akordeonové scény je také Jan Meisl, který se věnuje koncertní, pedagogické i skladatelské činnosti. Vystudoval Konzervatoř v Brně, poté studoval hru na bayan na Ruské hudební akademii Gněsiných a dále skladbu na Akademii múzických umění v Praze a Vysokou školu múzických umění v Bratislavě. Působí jako pedagog na Akademii múzických umění v Praze, kde je akordeon poměrně novým hlavním studijním oborem, který zde vyučuje od akademického roku 2024/2025.

Obr.16 Jan Meisl

Jan Meisl se pravidelně účastní koncertů a mezinárodních hudebních projektů v České republice i v zahraničí. Ve své tvorbě i interpretační činnosti se zaměřuje především na současnou klasickou hudbu a rozvoj moderní akordeonové interpretace.

Další významnou osobností současné české akordeonové scény je Jakub Jedlinský, který se věnuje koncertní činnosti, pedagogice i organizaci hudebních projektů. Ve své tvorbě propojuje klasickou hudbu s folklorem, jazzem i moderní hudbou a patří mezi výrazné osobnosti české akordeonové interpretace.

Obr.17 Jakub Jedlinský

Studoval mimo jiné na Královské dánské hudební akademii v Esbjergu, kde získal zkušenosti v oblasti moderní akordeonové interpretace. V minulosti působil také jako pedagog na Janáčkova akademie múzických umění v Brně a v současnosti vyučuje na Konzervatoř Pardubice.

Významně se podílí také na vzdělávání mladých akordeonistů a je organizátorem projektu Akordeonové léto Litomyšl, který nabízí interpretační kurzy, koncerty a setkávání studentů s významnými českými i zahraničními pedagogy.

Na tuto oblast navazuje také Petr Zámečník, který patří mezi přední české interprety argentinského tanga a soustředí se především na hudbu inspirovanou tangem. V současnosti vystupuje zejména v rámci projektů se souborem Piastra, kde interpretuje repertoár založený na tangové tradici a hudbě ve stylu tango nuevo.

Obr.18 Petr Zámečník

Jeho tvorba je inspirována především tangovou estetikou, tedy hudbou ve stylu Astora Piazzolly, avšak samotná interpretace se zaměřuje na širší tangový repertoár a moderní skladby ovlivněné tímto stylem. Díky tomu přispívá k rozvoji a popularizaci argentinského tanga v českém hudebním prostředí.

Současná česká akordeonová scéna zahrnuje také skladatele a interprety, kteří vytvářejí nové skladby pro akordeon a rozšiřují jeho koncertní repertoár. Patří mezi ně například Jan Meisl, Markéta Laštovičková nebo Jana Šulistová.

Obr.19 Jana Šulistová

7. Zajímavosti o akordeonu

Akordeon je hudební nástroj, který nabízí mnohem širší využití, než by se mohlo na první pohled zdát. Objevuje se nejen v lidové a populární hudbě, ale také v klasické, jazzové i současné experimentální tvorbě. Díky své konstrukci umožňuje hráči současně vytvářet melodii i harmonický doprovod, což z něj činí velmi komplexní nástroj.

Významnou roli v rozvoji mladých hudebníků hrají základní umělecké školy (ZUŠ), kde většina akordeonistů začíná své hudební vzdělávání. Žáci se zde pravidelně účastní interpretačních soutěží, které probíhají na úrovni okresních, krajských i celostátních kol. Tyto soutěže jsou důležitou součástí hudebního vzdělávání, protože motivují žáky k pravidelné práci a rozvíjejí jejich technické i hudební dovednosti.

Jednou ze zajímavostí je, že akordeon se pravidelně objevuje v mezinárodních soutěžích, jako je například Coupe Mondiale, která patří mezi nejprestižnější akordeonové soutěže na světě. V České republice se koná významná mezinárodní soutěž v Ostravě. Tyto soutěže zahrnují sólovou hru, komorní hru i interpretaci soudobé hudby a jsou důležitou součástí rozvoje moderní akordeonové školy.

Akordeon se stal také plnohodnotným koncertním nástrojem, který zvládá i velmi náročný klasický repertoár. Mnozí špičkoví interpreti dokážou na akordeon interpretovat i složité polyfonní skladby, například fugy Johanna Sebastiana Bacha, které kladou vysoké nároky na techniku, koordinaci i nezávislost rukou. Tím se akordeon zařadil mezi nástroje schopné interpretace vrcholné klasické hudby.

Velmi zajímavé je také to, že akordeon má různé typy a systémy, například klávesový akordeon nebo knoflíkový systém (bayan), které se liší technikou hry a využitím v různých hudebních tradicích. V některých zemích, zejména ve Francii, Argentině nebo Rusku, má akordeon silnou koncertní tradici a je běžnou součástí profesionální hudební scény.

8. Závěr

Akordeon je hudební nástroj, který si za svoji historii prošel výrazným vývojem od lidové a taneční hudby až po plnohodnotný samostatný koncertní nástroj co dokáže imitovat celý orchestr. Jeho univerzálnost a zvukové možnosti mu umožnily uplatnění v různých hudebních stylech a žánrech.

Ve 20. století došlo k výraznému technickému zdokonalení nástroje. Vývoj nástroje přinesl kvalitnější mechaniku, větší rozsah a nové typy akordeonu. Díky tomu bylo možné interpretovat technicky těžší skladby, a proto si akordeon našel i svoje místo v klasické a koncertní hudbě. Významnou roli v popularizaci nástroje sehráli také skladatelé 20. století. V Česku se za to zasloužil Václav Trojan, který ho zakomponoval do skladeb s orchestrem nebo skladeb sólových. Ve světě se o to zasloužil Astor Piazzolla, který ovlivnil vnímání akordeonu díky stylu tango nuevo a proslavil příbuzný bandoneon v klasické hudbě. Mezi významné hudební skladatele patří Franck Angelis a Bogdan Dowlasz jejichž skladby jsou dodnes v repertoáru koncertním tak soutěžním.

V současné době má akordeon v České republice postavení velmi solidní. Rozvíjí se koncertní činnost, vznikají nové skladby a velkou roli hraje i vzdělávání na základních uměleckých školách, konzervatořích a hudební akademii. Roli úplně největší hrají jmenovitě členové Check Accordion trio Michal Karban, Marie Čejnová a Markéta Laštovičková, dále také Jen Meisl ať už reprezentací České republiky koncertně, tak i pedagogicky. Jmenovitě také Jakub Jedlinský a Petr Zámečník. Jakub Jedlinský hlavně pedagogicky, ale i koncertně. Petr Zámečník hlavně koncertně, ale i pedagogicky. Samozřejmě poděkování patří všem pedagogům a všem, kdo akordeon nějakým způsobem propagují.

Při vypracovávání této ročníkové práce jsem se dozvěděl spoustu nových věcí o akordeonu, a to nejen o jeho uplatnění v mnoha hudebních stylech a žánrech, ale také jak je jeho konstrukce složitá. Proto jsem se rozhodl, že bych chtěl akordeon studovat na konzervatoři, a to v Plzni u paní Marie Čejnové. S tou jsem se od června minulého roku pilně připravoval a povedlo se mi dosáhnout svého snu studovat na konzervatoři v Plzni. Během přípravy jsem se účastnil již zmíněného Kutnohorského akordeonu a dále také masterclassu s paní Jytte Von Readem. Zúčastnil jsem se

i každoroční akordeonové soutěže ZUŠ, kde se mi povedlo postoupit až do celostátního kola ve Zlíně, kde jsem získal ve své kategorii 1. místo.

Obr.20 Já na celostátní soutěži

9.Resumé

Music has been my biggest passion since I was a child. In my project, I want to show that the accordion is not just a traditional folk instrument for folk songs. It is actually an amazing, modern concert instrument.

In my work, I look at its history – from the first patent in 1829 to modern accordions. Today's instruments have a special bass system (called a converter) that allows them to sound like a whole orchestra. I also talk about famous classical composers like Astor Piazzolla and the Czech composer Václav Trojan, as well as the successful modern Czech accordion scene.

Most importantly, this project reflects my own musical journey.

It shows how I went from winning a national music school competition all the way to successfully passing the entrance exams for the Pilsen Conservatory.

10.Literatura a Zdroje

https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_Trojan

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Akordeon>

[Accordion | Definition, Origin, History, Types, & Facts | Britannica](#)

[Václav Trojan – Procházení skladeb – Supraphonline.cz](#)

[Trojan, Václav | musicbase.cz](#)

<https://accordiontrio.com/>

[Cyrill Demian | Austrian inventor | Britannica](#)

VIČAR, Jan. Akordeon a jeho hudební uplatnění. Praha: Panton, 1981.

Obrázky

Obr.1-Cyrill Demian | Austrian inventor | Britannica

Obr.2 -Vlastní zdroj

Obr.3 – Vlastní zdroj

Obr.4 – Vlastní zdroj

Obr.5 – Vlastní zdroj

Obr.6- Vlastní zdroj

Obr.7-Bandoneon - carlsfeld CS

Obr.8 [Kaerntnerland "Meister-Klassik 3" heligonka G/C/F](#)

Obr.9-[Castagnari Dony D/G Melodeon, 2 voice at Hobgoblin Music](#)

Obr.10[Facebook](#)

Obr.11-https://en.wikipedia.org/wiki/Astor_Piazzolla

Obr.12(https://www.facebook.com/akademiamuzycznalodz/photos/a.428516060516801/2197058463662543/?_rdr)

Obr.13-[Angelis Franck - Accordeonworld](#)

Obr.14-https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_Trojan

Obr.15 -https://www.facebook.com/CheckAccordionTrio?locale=cs_CZ

Obr.16-<https://ascms0.webnode.cz/o-nas/>

Obr.17-https://www.facebook.com/jakub.jedlinsky.7?locale=cs_CZ

Obr.18-https://www.facebook.com/pzpiastra/?locale=cs_CZ

Obr.19-<https://www.facebook.com/jana.sulistova.315>

Obr.20 – Vlastní zdroj